



Rama Foundation

Missing Moment

By Rearngsak Boonyavanishkul

B-CAT-2-0051
SOL-0003-12-2009

Rama IX Art

Missing Moment

By Rearngsak Boonyavanishkul

December 28, 2009 – February 10, 2010

At ARDEL Gallery of Modern Art (Boromratchachonnane Road)



Director: Thavorn Ko-udomvit
Manager: Vimomarn Khanthachavana
Assistant Manager: Lawan Meesang
Orawan Khonwittayayothin
Malinee Taopithayathorn
Hassapop Tangmahamek

- This catalogue has been published on the occasion of the exhibition "Missing Moment"
- Photography by Rearngsak Boonyavanishkul, Thavorn Ko-udomvit and Opas Chotiphantawanon
- Designed and Produced by Thavorn Ko-udomvit and Pachara Piyasongsoo
- Translated by Manita Srisitanont
- Printed by Amarin Printing and Publishing Public Company Limited
65/16 Chaiyaphruk Road, Taling Chan, Bangkok 10170
Tel. +66 2882-1010, +66 2422-9000 Fax: +66 2433-2742
- 2009 Copyright, ARDEL Gallery of Modern Art
- Printed and Bound in Thailand
- 2,000 copies

Rama IX Art Museum Foundation

ห้วงเวลาที่หายไป

การดำรงตนของมนุษย์ในปัจจุบัน ถูกหล่อหลอมด้วยความคิด ความเข้าใจ และบริบททางสังคมที่ล้วนเป็นมายาคติร่วมสมัย คล้ายตอนหนึ่งในหนังสือ On Truth and Lying in an Extra-Moral Sense (1873) ของ ฟรีดริค นิทเช่ (Friedrich Nietzsche, 1844-1900) ที่กล่าวไว้ว่า “Truths are illusions about which it has been forgotten that they are illusions” หรือ “ความจริงทั้งหลายคือมายาที่ถูกลืมว่าเป็นมายา”

แนวคิดเชิงปรัชญานี้ บ่งบอกถึงนัยยะบางอย่างที่เป็นเสมือนเส้นแบ่งชั้นระหว่าง “สิ่งที่เป็นจริง” กับ “สิ่งที่เราคิดว่าเป็นจริง” ซึ่งสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในโลกยุคใหม่ที่คุณค่าและความหมายของสรรพสิ่ง อิงอยู่กับวาทกรรมของการตีความ เราจะเชื่อเมื่อเราถูกเน้นย้ำให้มองเห็นบางสิ่งบางอย่าง และเราจะถอยห่างออกมาจากสิ่งไม่ปรากฏต่อสายตาแม้ว่ามันจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงๆ

เช่นเดียวกันกับแนวทางหนึ่งในผลงานของ **เรึงศักดิ์ บุญยวนิชย์กุล** จิตรกรและประติมากรที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในวงการศิลปะระดับนานาชาติ เรึงศักดิ์หยิบยกประเด็นเกี่ยวกับการมองเห็นสิ่งที่ผู้คนทั่วไปละวางจากการพิจารณา ให้ปรากฏออกมาเป็นผลงานจิตรกรรมและประติมากรรมชุดใหม่ในนิทรรศการแสดงเดี่ยวครั้งล่าสุดของเขา “Missing Moment: ห้วงเวลาที่หายไป”

ผลงานที่น่าเสนอนิในนิทรรศการครั้งนี้ แดกประเด็นในการแสดงออกเชิงศิลปะเป็นสองส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกันโดยนัย ส่วนหนึ่งคือผลงานจิตรกรรมนาฏศิลป์บาทลีของอินโดนีเซียและนาฏศิลป์ไทยที่มีความงดงามและละเอียดอ่อนด้วยเส้นสายพลิ้วหวาน สีสันนวลตา และลวดลายประดับประดาที่บ่งชี้ถึงอัตลักษณ์ความเป็นเรึงศักดิ์อย่างชัดเจน อีกส่วนหนึ่ง คืองานจิตรกรรมรูปอาชาที่ถูกสร้างสรรค์ผ่านรูปแบบ Nationalism ไปสู่ความเป็น Idealism จากจินตนาการและแรงขับของความปรารถนาในจิตใจของศิลปิน

ศิลปะแห่งการร่ายรำของไทยเป็นท่วงท่าแห่งการแสดงออกทางศิลปะการละคร ผนวกความอ่อนช้อยของการเคลื่อนไหวร่างกายเข้ากับคำร้องและท่วงทำนองดนตรีเสนาะหู ขณะที่การร่ายรำของบาทลีมีเสน่ห์ทวนตาในลีลาหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นระบำบารอง ระบำเลกอง ระบำเคบยาร์ ระบำหน้ากาก หรือระบำคะซึก การร่ายรำเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบพิธีกรรมบูชาเทพเจ้าตามความเชื่อทางศาสนา อาทิพิธีกรรมที่แสดงออกมามีทั้งความนอบน้อม อ่อนหวาน ซึ่งซึ้ง กรดเกรี้ยว และเล่นล้อ เครื่องแต่งกายที่แพรวพราวด้วยประกายทองเลื่อมสลันสลไธ ให้บรรยากาศงดงาม ชรมิขลัง และลึลับจับความรู้สึก

นางรำที่โดดเด่นในนาฏศิลป์บาทลี เป็นแนวทางหนึ่งของการสร้างงานที่เรึงศักดิ์ให้ความสนใจอย่างต่อเนื่องยาวนาน พัฒนาการที่เกิดขึ้นตามวัยวินคือความเชี่ยวชาญเชิงทักษะที่ต้องอาศัยประสบการณ์เป็นทางผ่านไปสู่ความสมบูรณ์ในการแสดงออก ความโดดเด่นของงานจิตรกรรมของเรึงศักดิ์ อยู่ที่แนวคิดที่อิงวัฒนธรรมความเชื่อโดยอาศัยสีสันอันดึงดูดสายตาผู้ชมงานให้ทะยานลึกเข้าไปในภาพ เส้นสายในชิ้นงานถูกเติมแต่งเป็นน้ำหนักที่ขับเน้นรูปทรงของหญิงสาวยามร่ายรำและแต่งองค์ประูโฉม ลวดลายบนอาภรณ์เต็มไปด้วยความละเอียดอ่อนประณีตบรรจงชวนหลงใหล ด้วยบรรยากาศของนาฏกรรมแห่งชีวิตที่เป็นจริงเสียยิ่งกว่าความจริง

ภาพแห่งชั่วขณะของ “ห้วงเวลาที่หายไป” ในงานของเรึงศักดิ์ นำเราผ่านพื้นฉากหน้าของการแสดงไปสู่เบื้องหลังที่หลุดพ้นจากการรับรู้ทั่วไป อยุธยาของนางรำยามอยู่หลังม่านกันเบียดเผยถึงความเป็นมนุษย์ที่ซุกซ่อนอยู่ในตัวละครบนเวที ชี้ให้เห็นความงามของความจริงที่ซ่อนอยู่ในความงามของจิตรกรรม เชิญชวนให้เราข้ามขอบข่ายระนาบราบเรียบบนผืนผ้าใบเข้าไปสัมผัสรูปเงาที่ดูราวจะจับต้องได้ในห้วงจินตภาพที่พราววิ ขณะเดียวกัน อีกนัยยะหนึ่งที่แฝงเร้นในชิ้นงาน ก็คือการตามหา “ห้วงเวลาที่หายไป” ในหน้าประวัติศาสตร์ศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย ที่ก้าวกระโดดจากศิลปะเพื่อศาสนาและราชสำนักมาสู่ศิลปะสมัยใหม่ในช่วงเวลาไม่กี่สิบปี ซึ่งหากเปรียบกับพัฒนาการทางศิลปะของซีกโลกตะวันตก สิ่งที่เรึงศักดิ์พยายามจะสร้างสรรค์ก็คงเทียบได้กับยุคฟื้นฟูศิลปะวิทยาการเพื่อการเกิดใหม่ของแนวทางคลาสสิก ก่อนการก้าวเข้ามาของแนวทาง Modern Art นั่นเอง

อีกส่วนหนึ่งของผลงานในนิทรรศการ เรึงศักดิ์นำเสนอภาพอาชาที่ถูกแปลค่าสัญลักษณ์โดยจินตนาการ ผสมผสานระหว่างความจริงกับความคิดฝันแบบเหนือจริง อาชาของเขามิใช่อาชาที่มีแค่ลมหายใจ หากแต่เป็นอาชาที่มีชีวิตอยู่ในบริบททางภาษาซึ่งศิลปินพยายามบอกเล่าออกมาเป็นถ้อยความ ด้วยบทบาทของตัวแทนความรู้สึก ความปรารถนา รวมถึงความคิดเชิงลึกเกี่ยวกับการเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และดับไปของชีวิต ท่วงท่าของอาชาที่แสดงออกอย่างทรงพลังในฝีแปรงที่ฉับพลัน และเส้นสีที่เลือนไหล แสดงให้เห็นถึงความท้อทายเชิงอุดมคติแห่งเพศชาย ขณะเดียวกันก็มีความพยายดียื้อในบางท่วงที่ที่คล้ายความคับข้องของพันนาการอันลึลับในจิตใจ กีเลศตัมหา และความปรารถนาในแนวทาง Expressionism

ภาพอาชาของเรึงศักดิ์ มิได้หยุดตนเองอยู่ในรูปลักษณะของงานจิตรกรรมเพียงอย่างเดียว เนื่องด้วยบางเลี้ยวส่วนของผลงาน ได้ถูกสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ในแนวทางที่แตกต่างออกไปจากเดิม เรึงศักดิ์พัฒนางานจิตรกรรมสู่งานประติมากรรม โดยแปรคำมิตินวนระนาบให้เป็นผลงานสามมิติที่มีมวลปริมาตร มุ่งองค์ประกอบของความเป็นประติมากรรมที่ยังผยองอย่างสง่างามภายใต้แนวความคิดตั้งต้นของจิตรกรรมเชิงอุดมคติเหนือจริง เพื่อขยายขอบข่ายแห่งสุนทรียศาสตร์ให้ปรากฏโฉมเป็นผลงานที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

การมองเห็นหรือจินตนาการในสิ่งที่ผู้อื่นไม่เคยผ่านตา เพื่อจับต้องเอาช่วงยามเหล่านั้นมาประกอบขึ้นมาใหม่เป็นความงาม คือความหมายหนึ่งแห่งงานศิลปะที่รังสรรค์จากศิลปิน เพราะไม่ว่าความจริงและการรับรู้ของผู้คนจะผันแปรไปตามยุคสมัยเพียงใด ความนิยมชื่นชมสิ่งทั้งดงามและการเลพรับสุนทรียรลทางศิลปะ ก็ยังคงเป็นสิ่งซึ่งมีคุณค่าและคู่ควรแก่การพินิจพิจารณา เพื่อกรองตะกอนฟองฟุ้งในจิตใจให้ตระหนักซึ่งถึงสิ่งซึ่งมีความหมายมากไปกว่ามายาในสังคม

ถาวร โกอุดมวิทย์

Missing Moment

Human way of life is shaped by thoughts, understanding and social context full of contemporary myth as indicated in a book called On Truth and Lying in an Extra-Moral Sense (1873) by Friedrich Nietzsche (1844-1900): “Truths are illusions about which it has been forgotten that they are illusions.”

The above philosophical concept implies a certain line separating “truth” and “something that we think it is real.” This can be found everywhere in this modern world where value and meaning of thing are depended on the discourse of interpretation. We will believe it when we are told to see something. We will step back from the elusive thing even though it really happens.

The concept is in line with Rearngsak Boonyavanishkul’s artistic approach. He is an artist and a sculptor globally recognized. Rearngsak raises the subject related to the overlooked matters through his new collection of fine art and sculpture for the latest solo exhibition: “Missing Moment.”

The art works presented in this art exhibition feature two interrelated artistic parts. The first part is the fine art of Balinese and Thai dances that are beautiful and gentle with delightful colors and embellishment indicating the artist’s identity. Another part includes the fine art of horse created through ‘Nationalism’ to ‘Idealism’ approach based on the artist’s imagination and driven passion.

The art of Thai dance presents the theatrical expression blended with gentle bodily gestures that are in line with the beautiful lyrics and rhythms, while the Balinese dance demonstrates charming gestures through Ba Rong, Lae Kong, Keb Yar and mask dances that are part of the religious rite. The gestures presented are humble, gentle, persistent, forceful and playful. The apparels decorated with brilliant ornaments render the beautiful, mystical and poignant ambiance.

Dancers in Balinese style are another artistic approach that Rearngsak has been interested in for a long time. The development that comes along with age is his technical specialization that requires experiences in order to be perfect in terms of expression. The outstanding characteristic of Rearngsak’s fine art lies in the concept based on culture and belief presented by the colors selected for attracting the viewers’ sight to the painting. The lines in the art work are added to emphasize the woman’s figure when dancing and putting on the make-up. The lines on the apparels are so delicate because of the ambiance of dancing that is beyond truth.

The captured portrait of the “missing moment” has taken us to the back stage beyond general perception. The gestures of dancer at the back stage reveal human being hidden inside the character on the stage. This makes us see the beauty hidden in the fine art. It invites us to step through the canvas and touch the figures that seem to be concrete in the fading imagination. At the same time, another implication concealed in the art work is the quest for “missing moment” from the history of Thailand’s contemporary art: from religious and royal art to modern art. Comparing to the art development in western region, what Rearngsak has been trying to create can be considered equivalent to the Renaissance era for the advent of classical art before the modern art movement.

In another part of the exhibition, Rearngsak presents the portrait of horse through the symbols based on his imagination blended with reality and surrealistic dream. His horse is not just a living creature; it also contains stories about feeling, passion and profound reflection regarding birth, existence and death that the artist tries to communicate. The horse’s powerful gestures are created by the sudden brush strokes. The smooth color lines represent the ideal manly bravery while the resistance revealed through some actions implies the chain within the mind, lust and passion in an ‘Expressionism’ approach.

Rearngsak’s horse is not limited to the fine art only. Part of it was lately created in a different approach. Rearngsak developed the fine art into sculpture by adjusting the horizontal dimension into three-dimensional art work with the elegantly sculptural features under the original concept of surrealistic fine art. This is intended to expand the aesthetic boundary in order to reach more groups of people.

Seeing or imagining things overlooked by others in order to capture the moment for creating beautiful work is one meaning of the art work created by the artist. It is because no matter how the truth or human reception is changed due to the time, the appreciation of beauty and artistic aesthetic is still valuable and worthwhile for consideration. This is because it can sort out the wickedness from our mind so that we can be aware of something more meaningful than the social myth.

Thavorn Ko-udomvit

เร็กซ์ดี บุญยานิชกุล ถือได้ว่าเป็นปรมาจารย์ด้านการถ่ายทอดความงามแห่งนาฏศิลป์ของเหล่านางรำ
ทั้งไทยและบาฬีผ่านผลงานจิตรกรรม

ศิลปะของเร็กซ์ดีแฝงไว้ด้วยคุณค่าต่างๆ ที่มากกว่าเพียงความงดงาม

เร็กซ์ดีเป็นประติมากร ช่างพิมพ์ และผู้เชี่ยวชาญที่เปี่ยมไปด้วยความสามารถและเอกลักษณ์เฉพาะตัว

เร็กซ์ดีได้เดินทางไปทั่วประเทศไทยและบาฬีเพื่อเสาะหาวัดเก่าแก่ที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ในบางครั้ง ตลอด
จนการร่ำรำโบราณที่กำลังจะหายสาบสูญไปจากดินแดนอันห่างไกล โดยที่เขาได้จับภาพประเพณีวัฒนธรรมอันงดงาม
นั้นมาถ่ายทอดลงในศิลปะเพื่อให้คงอยู่ตลอดไป

นิทรรศการภาพจิตรกรรมเหล่านางรำจากบาฬีและประเทศไทยได้เผยให้เราเห็นคุณค่าสองระดับซึ่งก็
คือ ความงามและความเชี่ยวชาญด้านฝีมือ ผลงานจิตรกรรมของเร็กซ์ดีไม่เพียงแต่จะสะท้อนให้เห็นถึงความงามได้
อย่างชัดเจนเท่านั้น หากแต่ยังแสดงให้เห็นถึงทักษะอันเชี่ยวชาญจากการใช้ฝีแปรงและสีที่ทำให้ผู้ชมไม่อาจละสายตา
จวบจนรู้สึกท่วมท้นไปกับความสามารถของเขา

ผลงานของเร็กซ์ดีไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แค่ภาพนางรำดังเช่นที่เราเห็นทุกวันนี้เท่านั้น หากแต่ในเบื้อง
ต้น เขาได้พรรณนาด้านมืดและความรู้สึกหลากหลายของคนเองผ่านผลงานจิตรกรรมรูปม้าที่ค่อนข้างจะมีลักษณะ
เหนือจริง (surrealist) ในบางครั้งเช่นเดียวกับรูปเหมือนตนเองเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก

ในนิทรรศการครั้งนี้ เร็กซ์ดีได้เปิดจิตใจของเราให้เข้าสู่แก่นสารของความงาม ในขณะที่รับชมผลงาน
เราจะรู้สึกเหมือนต้องมนต์สะกดจากความงามของนางรำและผลงานแต่ละภาพ ปฏิกริยาเช่นนั้นมักจะเกิดขึ้นคล้ายคลึง
กันจากผู้เข้าร่วมพิธีเปิดนิทรรศการศิลปะเป็นประจำและผู้เข้าชมนิทรรศการนี้ซึ่งถือเป็นก้าวแรกสู่โลกแห่งศิลปะ

ความคิดเห็นของผู้เข้าชมนิทรรศการของเร็กซ์ดีในรัฐนิวยอร์กที่เกิดขึ้นแล้วซ้ำเล่าได้สะท้อนให้
เห็นว่าผลงานจิตรกรรมของเร็กซ์ดีเป็นศิลปะที่งดงามมากที่สุดที่ผู้เข้าชมเคยสัมผัส และผู้ชมในกรุงเทพฯ ก็จะมี
ความคิดเห็นเช่นเดียวกันอย่างแน่นอน

ซึมซับตนเองไปกับความงาม และทักษะอันเชี่ยวชาญของศิลปินผู้ชำนาญการอย่างแท้จริงที่ได้รับการ
ยอมรับในระดับสากล เร็กซ์ดี บุญยานิชกุล

แอนโทนี สมิธ

Rama IX Art Museum Foundation

Rearngsak Boonyavanishkul is justly regarded as the master of depicting traditional dances and dancers of both Thailand and Bali.

But there is much more to his art than the beautiful.

Rearngsak is an accomplished, original sculptor, etcher and mentor.

Rearngsak travels extensively throughout Thailand and Bali to uncover the rare and sometimes inaccessible temple sites as well as the vanishing traditional dances from these often remote regions. It is their cultural traditions that Rearngsak is capturing for eternity.

This exhibition of dancers from Bali and Thailand confronts us on two levels: the beautiful; and the technical. The beauty in Rearngsak's paintings is obvious but it is also his technical brilliance with the brush and his masterly use of colour that captures us and overwhelms the viewer with his competence.

Rearngsak did not always paint traditional dancers as we see here today. He originally depicted and confronted his own demons and emotions through his paintings of horses in sometimes quite surrealistic form as well as in his haunting self-portraits where his emotions were savagely laid bare.

Today, Rearngsak is opening our collective mind to the sublime essence of beauty. When we look at each of the paintings, the beauty of the dancers and the paintings themselves enthral us. This is a universal reaction evidenced by comments from those who regularly attend openings and those whom this exhibition may be their first venture into the world of art.

In New York the comment repeated time and time again was that Rearngsak's paintings were the most beautiful the viewers had ever seen. This comment WILL be repeated time and time again here in Bangkok.

Immerse yourself in the beauty, the technical brilliance of a truly great international artist: Rearngsak Boonyavanishkul.

Anthony Smith

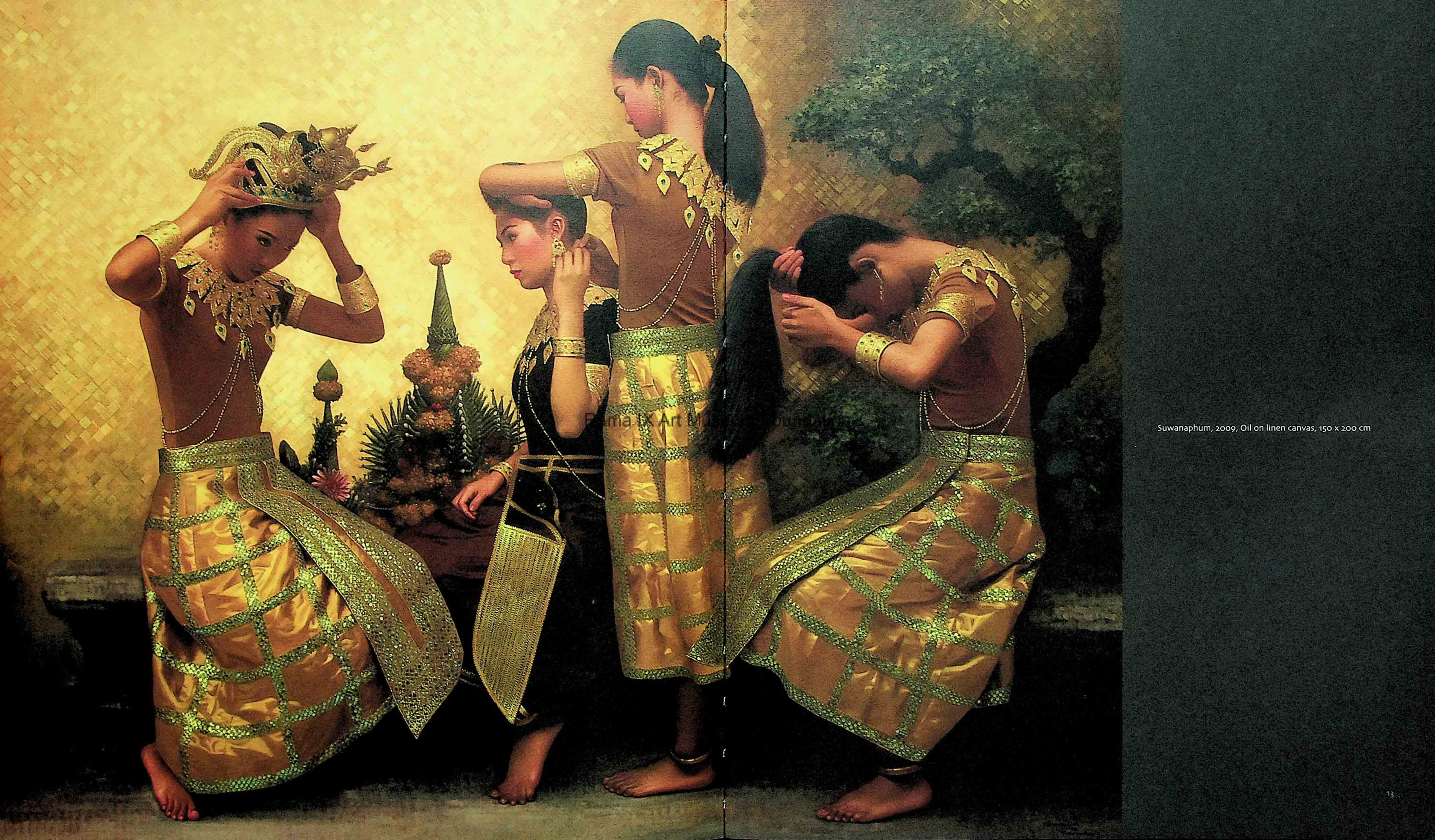
Lilac Dreams, 2009, Oil on linen canvas, 120 x 150 cm

Rama IX Art Museum Foundation





Wangna, 2009, Oil on linen canvas, 50 x 150 cm

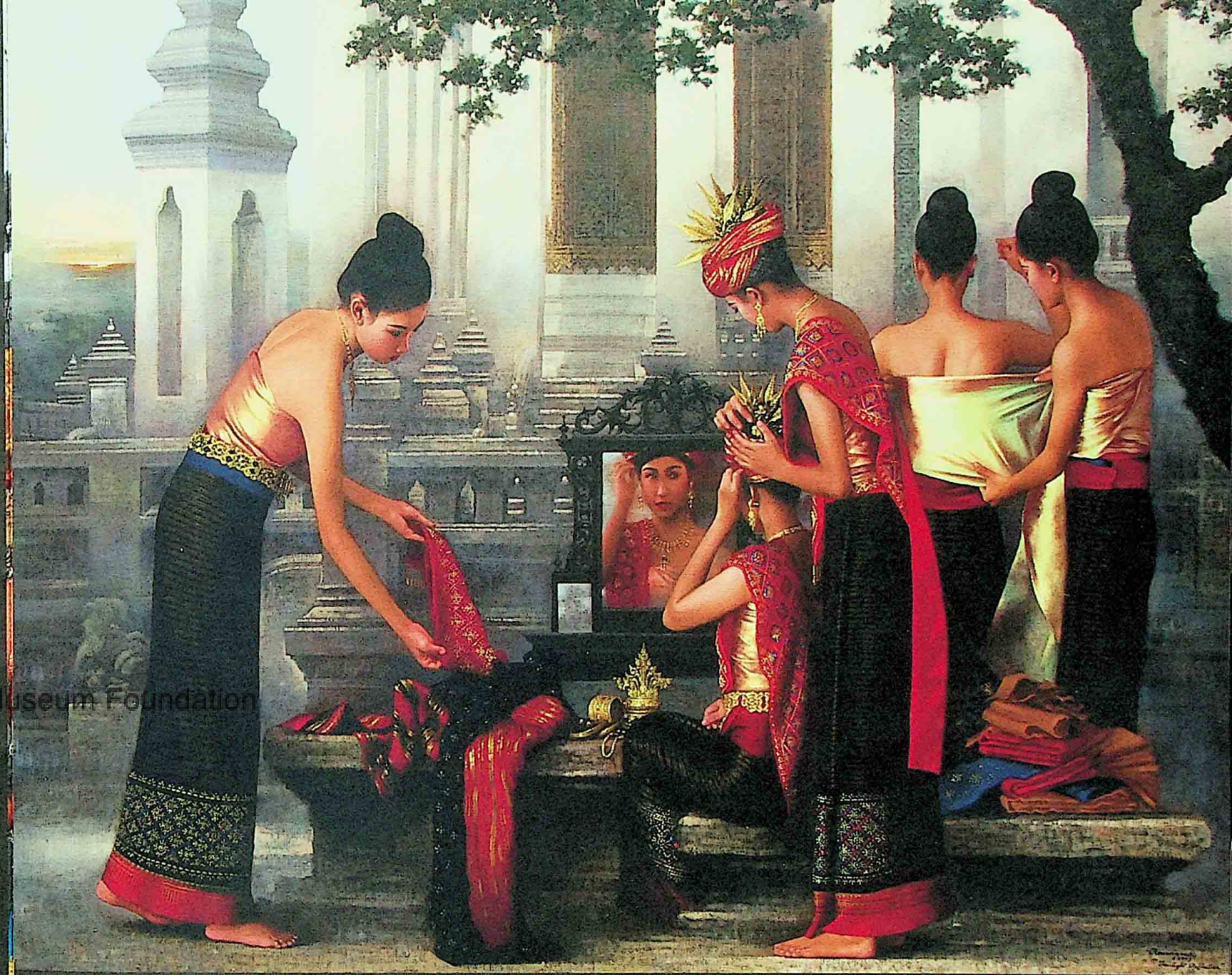


Suwanaphum, 2009, Oil on linen canvas, 150 x 200 cm



Rising, 2009. Oil on linen canvas, 150 x 200 cm

Rama IX Art Museum Foundation



Twilight Reflection, 2009. Oil on linen canvas, 120 x 150 cm



Gesture of Gold, 2009, Oil on linen canvas, 40 x 61 cm

Conversation, 2009, Oil on linen canvas, 90 x 120 cm